

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu
a umění Ladislava Sutnara**

**Diplomová práce
Ratka / Hrádek
vizuální kronika místa
Autorská kniha**

BcA. Jiří Císler

Plzeň 2022

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu
a umění Ladislava Sutnara**

obor Ilustrace a grafický design
specializace Grafický design
Katedra designu

**Diplomová práce
Ratka / Hrádek
vizuální kronika místa
Autorská kniha**

Ratka / Hrádek
visual chronicle of the place.

BcA. Jiří Císler

vedoucí práce
Doc. MgA. Kristýna Fišerová
konzultant práce
Prof. akad. mal. Rostislav Vaněk

Plzeň 2022

Katedra designu
Fakulta designu a umění
Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Jiří CÍSLER**
Osobní číslo: **D18N0024P**
Studijní program: **N8208 Design**
Studijní obor: **Ilustrace a grafický design, specializace Grafický design**
Téma práce: **Vizuální kronika místa. Hrádek/Ratka**
Téma práce anglicky: **Visual chronicle of the place. Hrádek/Ratka**
Zadávací katedra: **Katedra designu**

Zásady pro vypracování

*Knižní projekt založený na autorském zpracování vlastního zvoleného tématu.
Finální zpracování v podobě funkční makety knihy.*

Tvůrčí záměr: Kniha inspirovaná vískou na někdejším česko-německém pomezí. Paměť místa, lidí.

Způsob realizace: Kniha, autorský text a obrazový doprovod, rozsah min. 32 stran (digitální tisk), doprovodné plakáty(digitální tisk).

Cíl: Vizuální kronika o lidech, místech a vleku dějinných událostí.

Rozsah průvodní zprávy: 10 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 10 normostrany**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Bohatcová, Mirjam a kol. *Česká kniha v proměnách staletí*. Praha, Panorama, 1990. ISBN 80-7038-131-0
Castleman, Riva. *A Century of Artists Books*. New York, Museum of Modern Art, 1994. ISBN 0810961245
Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. MgA. Kristýna Fišerová**
Katedra designu

Konzultant diplomové práce: **Prof. akad. mal. Rostislav Vaněk**
Katedra designu

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2022**

Dle rozhodnutí č. j. ZRU 007547/2022
stanoven nový termín odevzdání BP/DP... 29. 7. 2022

L.S.

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Doc. akademický malíř František Steker v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 15. září 2021

**Prohlašuji, že jsem umělecké dílo
vypracoval samostatně
a nejedná se o plagiát.**

v Plzni, červenec 2022

poděkování

**Rád bych poděkoval vedoucí
mé diplomové práce
Doc. MgA. Kristýně Fišerové
a panu konzultantu
Prof. akad. mal. Rostislavu Vaňkovi
za obrovskou trpělivost
a podporu při realizaci.**

**Jiřímu Kaprovi,
Mgr. Martině Matuškové
všem z Hrádku**

obsah

1. mé dosavadní dílo v kontextu specializace	8
2. téma a důvod jeho volby	9
3. příprava a realizace	10
3.1 příprava	10
3.11 rešerše	10
3.12 základní koncepce	10
3.13 finální koncepce	11
3.14 edice textů	11
3.15 obrazový materiál	13
3.2 realizace	14
3.21 barevnost, typografie a rozvržení	14
3.22 plakáty	16
3.23 výroba, materiál a vazba	16
4. účel	16
5. použité zdroje (literatura)	17
použité zdroje (online)	18
6. resumé	19
7. seznam příloh	20

Jsem ročník 1971. Grafickým designem jsem se ale začal zabývat až v polovině devadesátých let. Jsem původní profesí letecký mechanik, později jsem v rámci studia českého jazyka, literatury a historie na PedFUK začal pracovat jako redaktor v nakladatelství Paseka. Po odchodu z Paseky jsem začal se sazbou knih, a posléze, v Marseille, kde jsem žil v druhé polovině devadesátých let, jsem již naplno pracoval jako kreativní grafik v reklamní agentuře. Zásadním zlomem pro mě byl po návratu z Francie nástup do studia Side2, kde jsem mohl pracovat se špičkami v oboru: Tomášem Machkem, Karlem Halounem, Ludkem Kubíkem a dalšími. Obsahová stránka designu, vyjádření informace jednoduchým a účinným způsobem a zároveň neokázalé, ale precizní vizuální provedení podporující obsah sdělení – to byl moment, kde jsem se graficky v oboru našel.

Pracuji na studiu problematiky srozumitelnosti a intuitivity, a dlouholetý typografický výcvik je v tomto neocenitelným pomocníkem, proto že se alespoň touto složkou vizuality nemusím klopotně zabývat. Obsah sdělení, jeho vyjádření zůstává primárním cílem mých grafických snažení. Snad pro nedostatek výtvarného vzdělání v dětství mám tendence ke grafickému vyjadřování spíše sémantickému, postavenému na pečlivém výběru textu, jeho kontextu, významu, než tomu obrazovému, tudíž tíhnu k typografickým řešením. Lehčí forma daltonismu, kterou trpím, mi dovoluje nebrat barevnost úplně vážně.

V poslední době mezi mé hlavní realizace patří knihy, většinou literárněvědné publikace a bibliografie. Stále se snažím i na poli infografiky a webdesignu.

Cítím se více zprostředkovatelem informace, strukturálně uspořádaných dat, než čistým výtvarníkem či mistrem plakátu. Design je o funkci, a můj strohý styl se jí pokouší uvést v život.

Jako výkonný designér se ale již neživím. Jsem učitel počítačové grafiky a grafického designu na Hellichovce v Praze.

1. mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Již tři roky užíváme rekreační objekt v západočeské vesnici Hrádek (dnes administrativní součást Manětína), ke zdejšímu kraji mám vztah již od mých trampských začátků před čtyřiceti lety. Hrádek je obec, která je lidsky funkční, a krom nádherné krajiny, je tu díky místním usedlíkům radost pobývat. Historie, která se nakonec nestala mým povoláním (ztratil bych skvělý koníček), mě vždy bavila, takže při nabídce tématu diplomové práce, zpracovat vizuální kroniku vsi jako autorskou knihu, nebylo proč váhat.

Autorská kniha, je-li vnímána jako objekt s vlastním textem, obrazovým doprovodem a i rozvržením, stojí díky svému uměleckému podmínění na opačné straně než kronika. Tu chápeme většinou jako chronologicky uspořádané literární dílo, jež je obsahovým a faktickým obrazem popisované skutečnosti, časového či územního úseku. Přístup, který byl použit pro knihu Ratka / Hrádek by asi nebylo namístě nazývat ani kronikou, ani autorskou knihou, ale s trochou shovívavosti možná autorskou interpretací. Je to kompromis mezi formou a obsahem.

2. téma a důvod jeho volby

V roce 1922 úřady Československé republiky přikázaly vedení kroniky všem obcím na svém území. Hrádek sám kroniku nemá, a pokud se někdy nějaká vedla, ztratila se v poválečném chaosu. Obrovskou pomocí byla pro autora digitální kopie kroniky nedaleké obce Brdo (příloha 1), kterou poskytla kronikářova dcera Mgr. Martina Matušková. Obce jsou od sebe vzdálené jen několik set metrů a i když nesdílely vždy stejnou historii, jako základ výchozího materiálu byla brdská kronika Františka Pešíka nejlepším východiskem. Obě obce byli rodinami relativně dobře propojené a po troše badatelského úsilí autor mohl získat informace z brdské kroniky i o Hrádku. Pešíkova kronika je eklektická mnohasetstránková směs kapitol s trochu nelogicky uspořádaným, sebraným i původním materiálem. Vlastní kronikářské zprávy jsou krátké, a na stovkách stran pojednávajících opravdu o všem možném, nepravidelně rozmístěné. Tyto samozřejmě pokrývaly primární zájem kronikáře: tj. obec Brdo, ale hrádecké zprávičky se zde tu a tam objevují. Velmi emocionální moment byl, když se mezi pečlivě popsánymi fotografiemi podařilo najít některého z (většinou tragických) aktérů dějin obce. Díky pomoci Mgr. Matuškové a nečtinského kronikáře Jiřího Kapra se podařilo shromáždit ke kronice ještě zásadní množství literatury a online zdrojů k budování publikace. Bohužel větší část roku, který byl pro práci určen, byly přístupy do odborných institucí (a regionálních dvojnásob) v podstatě znemožněné kvůli vládním opatřením v rámci druhého roku epidemie C19, a bádání v místech tomu určených nebylo možné využít, přesto je ale asi vhodné uvést, že absolutní většinu zdrojů se podařilo shromáždit ještě před začátkem prací.

Vypracovat graficky zpracovanou kroniku vzhledem k nedostatku pramenů úplně nelze. Obec je malá a její obyvatelé neměli pro velké dějiny příliš význam a proto se Hrádek objevuje ve starých kronikách velice sporadicky a většinou jen jako kupní položka v pozemkových směnách. Pokud by mělo být úmyslem kroniku tradičním, tedy chronologickým kontinuálním způsobem, mezery, které některých případech tvoří několik století by byly nejen nepřehlédnutelné, ale vůči skladbě knihy nepříliš vhodné. V závěru úvah padlo rozhodnutí rozdělit práci na jednotlivá témata (či kapitoly, nebo úseky) a tyto kapitoly by byly rámovány společným jmenovatelem, ať už je to historie jednotlivých stavení či přehled drobných památek v nejbližším okolí. Z původního rozvrhu okruhů bylo nakonec vyřazeno téma vody. Kraj byl odjakživa hodně zemědělský a řada obyvatel našla obživu v mlynářské řemesle. Například na manětínském potoce leželo na šesti kilometrech sedm relativně mohutných mlýnů. V bezprostředním okolí Hrádku byl však mlýn jediný, Bartuškův, který ovšem po válce zanikl a dnes je rozvalen. Dalším okruhem, který, se do finálního souboru nedostal, bylo téma kamene. Břidlicové lomy v okolí jsou nepřehlédnutelné. Břidlicí z nedalekého Rabštejna jsou dokonce pokryty významné

3.1 příprava

3.11 rešerše

3.12 základní koncepce

památky (Karlštejn, pražské mostecké věže...). Nejbližší lomy ale již několik dekád, možná celé století, nejsou v provozu, a paměť spojená s řemeslem štípání břidlice odešla s posledními mistry tohoto řemesla, a nechala po sobě jen něco málo spekulací a stráně plné plochých odštěpků.

Důležitým koncepčním rozhodnutím bylo nakonec opustit formát kroniky jako takové. Cílem práce bylo soustředit do jednoho místa maximum využitelných faktů, povědomí o zlomových obdobích, o minulosti národnostně smíšené vsíky s nadstandardními sousedskými vztahy, o nejbližším okolí, drobných památkách a podobně. Výstupem by tedy měl být Hrádek v kostce. Bedekr, trocha historie, trocha poučení z minulosti, lehký kunsthistorický kontext ve srozumitelném a snadno použitelném, graficky přívětivém balení. Je asi na místě, že zde nejde o převzetí obvyklého konceptu, ale vytvoření nového.

Okruhy témat bylo také třeba spoutat do vzájemného vztahu a dodat jim propojení s místem. Pouhá grafická úprava by na tento úkol asi nestačila, a bylo by třeba u každého tématu nastínit kontext. Nakonec byla vytvořena relativně obsáhlá úvodní kapitola, (mezi) jako historický kontext místa, na který se mohou další témata, tu volněji, tu pevněji vázat. Vesnice je ale živý organismus. Nejde jen o domy a ceduli na začátku vsi. Obec tvoří lidé, sousedé. Ti stateční, co se ještě neodstěhovali do měst, ti, kteří tvoří atmosféru místa více než dechberoucí výhledy do krajiny. Jejich ochota spolu vycházet, pomáhat, společně zasednout, promluvit si... to je duch Hrádku. Kniha tedy místo nějakého nachytralého mudrování končí pohledem do tváří posledních místních, lidí, kvůli kterým mělo cenu tento nenápadně obrovský projekt zpracovat.

Pro textově obsahovou stranu knihy Ratka / Hrádek bylo nakonec zvoleno hybridní řešení, které dovoluje některé zdrojové texty beze změn přejímat, jiné zdroje editovat, kompilovat, a v případě potřeby i převyprávět. Fakta jsou fakta, čili odchýlení se od faktické roviny, či nedej Bože vciťování se do hrdinů nepřipadá v úvahu – to je doména výrobců beletrie. Autor se tedy stává zároveň editorem či kompilátorem projektu. Přímé přejímky (krácené) byly uskutečněny v případě literárních děl (Wonka, částečně Václavík), citován je krácený protokol o vytyčení hranice v roce 1938, část práce Mgr. Matuškové o Jednotě pošumavské, a u kratších textů jsou citovány technické popisy drobných památek. Jde tedy o texty, které stojí za to číst v původní podobě, či u kterých by převyprávění nic nepřineslo. Citační přístup je kombinován se stručnými přejímkami z Pešíkovy kroniky a fakticky odpovídající autorskou interpretací soustředěného zdrojového materiálu (především úvodní historická stať, dále necitované texty v popisech domů, a protektorátní pří-

3.13
finální koncepce

3.14
edice textů

běh Karla Čurdy). Historické pozadí rabštejnského a manětínského regionu bylo zpracované za pomoci wikipedických hesel věnovaných jednotlivým šlechtickým domům, s chronologií podpořenou dějiny sekcemi městských www stránek obou subjektů. Obsahová stránka týkající se jednotlivých stavení v obci byla sestavena díky zápiskům z rozhovorů se staršími obyvateli obce. Zde je třeba podotknout, že se zde již nesetkáme s pamětníkem původního osídlení, všichni jsou narozeni v poválečném období. Je třeba uvést, že informacím, ke kterým bylo nutno přistupovat kriticky, jakožto k svědectvím z druhé ruky chyběla podpora literatury (obcí se dosud nikdo nezabýval) či kroniky.

Zásadní změnou v perspektivě faktografie byla zápůjčka normálně nedostupné publikace Heimatbuch des kreises Luditz (příloha 2). Tento objemný svazek ze sedmdesátých let soustřeďuje vzpomínky vyhnaných obyvatel žlutického regionu, a je tematicky členěn do úseků dle obcí. Protože svazek obsahuje stručnou historii Hrádku a dokonce i situační zákres spolu se jmény původních majitelů, byla možná přímá konfrontace s údaji získanými osobně na místě. Přes propast dlouhých desetiletí lze konstatovat, že informace poskytnuté místními byly neuvěřitelně přesné. Z knihy byl dále čerpán například příběh posledního německého starosty Grögra včetně bizarní veršovánky sepsané v cele na plzeňských Borech.

Pramenná bída klidných let byla vystřídána neobvyklým množstvím osobních svědectví z těsně předválečného a válečného času. Není úplně obvyklé, aby se k vesničce, kterou obývalo v osmatřicátém roce nějakých osmdesát duší vyjadřovali ve vzpomínkových souborech hned dva autoři: Václavík a Wonka. Soubory nejsou knižně dostupné (Wonkův náklad je rozebrán, knihu lze zakoupit jen ve formě e-booku, vybrané kapitoly z Václavíkových memoárů se nacházejí pouze na velmi zvláštním serveru fronta.cz a knižně nikdy nebyly publikované), proto bylo rozhodnuto o jejich zahrnutí do práce v celém rozsahu, který se tématu Hrádku týká.

Zvláštní, vlastně samostatnou částí knihy, je úsek nazvaný Jerhot. Karel Čurda nebydlel sice v Hrádku, ale o tři kilometry jižněji, a ještě k tomu nijak dlouho (v podstatě měsíc). Jeho příběh se ale nedá úplně zjednodušit, a jen při popisu mechanismu, jak se v Manětíně octl, ho musí autor odvyprávět v podstatě celý. Jeho nepopulární životní pouť je velmi dobře zdokumentovaná, v knize je ale patrný důraz na jeho činnost v rámci spolupráce s okupanty, a pomůže snad i jako okénko do Čurdova soukromého života.

Textový obsah publikace je charakterem i rozsahem velice různorodý. Od souvislého několikastránkového textu beletristického charakteru, vyňatého z memoárů manětínského kněze Wonky (sekce páter) až po textově fragmentovaný příběh Karla Čurdy (Jerhot), kde mají

pro příběh velmi důležitou vypovídající roli i obrázky a jejich popisky.

Stylistickým rysem autorských textů je jejich emoční odtažitost. Cílem bylo v maximální míře přinést fakta, vlastně strohá data, aniž by autor vnucoval čtenáři své subjektivní chápání motorů jednání či událostí.

Dokumentární obrazový materiál pochází jednak z Pešíkovy Kro- niky Brda, jednak z nemnoha publikací, které se regionu věnovaly. Podobně pozoruhodné, jako ty výše popsané memoáry, jsou relativně četné (na tak malinkou obec) dokumentární fotografie z těsně pomnichovských týdnů. Díky neobvyklému osudu obce a vpravdě vymknuté době se dočkaly publikace (v knize Škoda lásky) a jsou zde tedy ty, které se Hrádku přímo týkají, převzaté. Další převzaté, již publikovaný materiál, jsou schematické perokresby archeologic- kých nálezů, obraz šlechtičny, podobenka šlechtice v úvodu, katas- trální situace obce, a v podstatě kompletní obrazová část úseku Jerhot (s výjimkou pravděpodobně nikdy nepublikované podobenky gestapáka Ereta, která pochází z jeho policejního spisu).

3.15
obrazový materiál

Ostatní fotografický materiál je autorský. Fotografie byly pořízeny letitým digitálním hledáčkovým přístrojem Leica M8 s objektivem Leica Summicron 50 mm f2 z roku 1993 nebo mobilním telefonem. Postprodukce spočívala hlavně v konverzi do škály šedé, aby byl obsah harmonizován s dokumentárními snímky. Volba Summicro- nu byla důležitá kvůli jeho nesmírně širokému podání středních a tmavších tónů, které jsou po převodu do černobílé dominantní, a které je u současné optiky většinou obětováno ve jménu velkého kontrastu a barevné saturace. Díky této volbě bylo možné používat jediný objektiv na dokumentaci, krajinky, ale i závěrečnou sadu portrétů (příloha 3 a 4). Ty byly kvůli proměnlivým světelným pod- mínkám pořízeny ve velmi krátkém časovém rozmezí. Na pozadí stálých obyvatel vesnice je zeď jejich stavení, která vytváří neutrální sjednocující prvek. Portréty nejsou nijak stylizované, interakce s fotografovanými byla úmyslně minimální, cílem byl přirozený, maximálně civilní dojem. Lze si ale všimnout, že i v dnešní době je první reakcí fotografovaného nasazení přívětivého úsměvu...

Veškerý vektorový obsah je rovněž autorský. Rytmizujícím prv- kem v publikaci je zjednodušená mapa (příloha 5) nejbližšího okolí (v podstatě přibližně 4 × 7 km). Na mapě jsou vyznačená sídla, ko- munikace, pěšiny, vodní toky a plochy a lesní masiv. Různé výřezy z mapy jsou používány napříč publikací. Erby (příloha 6) v historic- kém úseku (vrchnost) byly na základě fotodokumentace i online zdrojů ve skice zjednodušeny a poté redesignovány s přihlédnutím k současnějšímu estetickému kánonu. S několika málo výjimkami

se podařilo stylizace dotáhnout do dvojbarevného (tj. černého a bílého) provedení. Dodržení základních heraldických pravidel bylo na místě. Chuť na vyzkoušení nových postupů vedla k vytvoření několika tzv. digitálních frotáží (sekce úcta). Naskenované písmo použité na popisovaném křížku či kapličce bylo v tabletu překresleno digitálním tužkou do vektorového formátu. Zamýšlen byl původně jen letopočet stavby, jako jednotící prvek, nepostrádající jistého neumělého půvabu, a zajímavosti v proměnách přístupu k číslicím v průběhu staletí (příloha 7). Ve dvou příkladech (kapličky sv. Jana Nepomuckého a Jan Křtitele) byl kromě letopočtu k dispozici širší znakový fond. Obě monumentální abecedy jsou lidového původu, a jsou verzálkové. Po digitalizaci dostupných znaků byly tedy zrekonstruovány glyfy chybějící za použití přítomných stavebních principů. Význam těchto abeced je spíše dokumentární. Redesign lidových monumentálních abeced pro současné použití v úplně jiném kontextu je i u nás obvyklý (stormtype.com), použitelnost v naší době ale zůstává do značné míry diskutabilní. V poslední fázi došlo na linkové nákresy štítů budov v Hrádku, které si uchovaly původní vzhled a proporce. Týkalo se to tří nejstarších budov (č.p. 2, 11, 12) a místní školy zbudované ve třicátých letech (příloha 8). K budově č.p. 11 byl ještě připojen komplex památníků a kapličky, který k domu těsně přiléhá. Všechny nákresy mají společné měřítko.

Tematické zúžení a redefinice koncepce nakonec dodalo prostor i ke grafickému vyjádření. Publikace má formát 210 × 250 mm, což je asi dobrý průnik mezi tupě perfektním čtvercem a podivně racionálním A formátem. Velikost vycházející tedy z A4 byla zvolena jako kompromis mezi standardním menším knižním formátem (který ale zůstává neflexibilní vzhledem k preferenčnímu jednosloupcovému řešení rozvržení) a formátem větším, jenž sice uvolňuje grafickou ruce k netradičním kompozicím, ale manipulace mimo pomyslný stůl je s tiskovinou pak velice nepříjemná.

Barevnost publikace je duplexní. Kvůli použití většího množství archivních fotografií bylo kvůli harmonizování celkového dojmu rozhodnuto do škály šedé převést i nově vznikající fotografie. Nebylo totiž možné zajistit rovnoměrný současný výskyt archivní i nové fotodokumentace v rámci dvoustran. Jako doplňková barva byla k černé vybrána tmavá červená. Vybrána byla na základě vzorníku Pantone, odstín 7626 C. Protože se počítá jen s tiskem digitálním, používá se alternativní CMYKové složení 30/90/90/3. Důvod výběru barvy byla estetika, dobré krytí v malých stupních písma a směr spektra vstřícnější k zrakové poruše autora. Jediná odchylka od barevnosti je světle modrá barva vodních toků a ploch na mapách. Při použití širšího záběru mapy nefungovala žádná z testovaných rastrových výplní, především u tras potoků už bylo složité tok korektně vystopovat.

3.2 realizace

3.21 Barevnost, typografie a rozvržení

Řešení layoutu obsahových stránek bylo možné nakonec uvolněno a totožné rozvržení bylo ponecháno jen u předělových dvoustran, které takto zachovávají publikaci řád a rytmus. (příloha 9) Základním stavebním kamenem pro grafickou úpravu kroniky je dvoustrana. S ohledem na dvoustrany jsou navrženy textové i fotografické části. Text je řazen dle potřeby do jedno- až čtyřsloupcového rozvržení, klíčem výběru rozvržení je estetika, přehlednost strany, nebo charakter textu či obrazového doprovodu. Například sekce páter je uspořádána do klidného rytmu, který by neměl interferovat s delším čtením, jiné dvoustrany, jako volnější skladba v sekci dům zase reflektují větší objem popisovaných objektů. Stránková číslice se nachází jen na pravé straně obsahových dvoustran, kde je také umístěn orientační název sekce. Vertikální řešení stránkování a orientačního názvu umožňuje větší flexibilitu při práci s formátem i volným prostorem. (příloha 10)

Text práce je emočně neutrální, věcný a úsporný. Při hledání vhodného hlavního typu písma bylo nutné tyto vlastnosti respektovat. Antikvová písma podle autora nepůsobí dobře v rámci izolovaných velmi krátkých několikaslavných celků, a pozornost se tedy upřela na bezpatkovou část písmové nabídky současných písmolijen. Výběr byl poté zúžen na klasické americké grotesky ve stylu 19. století a neo-grotesky. U prvních byla na škodu jistá, byť limitovaná kresebnost a nadbytek osobnosti, a u těch druhých zase totální absence téhož. Jako kompromis byla vybrána tvarová fúze těchto dvou groteskových stylů GT America od Noëla Leu a Seba McLauchlana, který vydala švýcarská písmolijna Grilli Type roku 2016. Písmo při testech vykázalo díky velkorysé střední písmové výšce a kvalitně odvedené kresbě skvělou čitelnost i v malých stupních. Písmo je nabízeno v sedmi tloušťkách (Ultra-light až Black) a pěti šířkách (Compressed až Expanded) a nemá pravou italiku. Pro potřebu základní sazby delších celků textového obsahu byl zvolen řez Standard Regular a je zde používán ve velikosti 9b s prokladem 11b. Bylo využito ještě šířkové varianty Extended, z které jsou (v různých řezech) vytvořeny všechny ostatní potřebné titulky a nápisy (příloha 11).

Orientaci ve struktuře knihy zajišťují předělové dvoustrany s velkou ilustrační fotografií. Název sekce je na pravém kraji dvoustrany a je opakován na každé dvoustraně, která je součástí sekce. Dvoustrana s mapou funguje jako sekundární orientační prvek a vlastní obsah sekce. Místa zájmu jsou na mapě vyznačena červeným obdélníkem a opatřena číslem, které referuje na místo v textu. (příloha 10)

Na titulním listu a obálce je hlavní motiv překres názvu obce z císařské katastrální mapy z roku 1839. (příloha 12)

Dva plakáty, které jsou představené spolu s knihou, neslouží jako propagační výtvarná prezentace publikace. Jejich koncepce byla vytvořena se záměrem rozšíření osvětové funkce knihy na jiný typ média. Jde v podstatě o plošné velkoformátové přepracování dvou sekcí publikace: dům a úcta. Lineární princip postupného listování je zde potlačen, a na podkladu lehce upravené mapy se nachází obsah nekolikastránkové kapitoly. Informace jsou kvůli lepší izolaci od podkladu umístěné v cílech obdélnících s červenou linkou na okraji. Kompozice je mnohem volnější než v knize, orientace zůstává na podobném principu. Autor se většinou brání samoučelným aplikacím, za které plakáty považuje. Tyto velkoformáty jsou jeho pokus o posun média k jakési edukační funkčnosti. Jestliže je kniha zamýšlena jako Hrádek v kostce, plakáty jsou v tom případě Hrádek na zed'. (příloha 13 a 14)

3.22
plakáty

Knih je tištěna na digitálním stroji Minolta bizhub PRO C71hc v nekolikakusovém nákladu. Stroj z dílen SPŠG Hellichova byl vybrán jednak z důvodu dostupnosti, jednak díky spokojenosti s kvalitou tisku, která obzvlášť v reprodukci fotografií předčí konkurenci díky konfigurovatelným různým typům rastru. Jako papír na knižní blok byl vybrán Munken Print Cream o plošné hmotnosti 90g/m². Jde o krémový, bezdřevý nenatíraný papír s vyšším volumenem, který představuje kombinaci vlastností bezdřevého i dřevitého papíru. Obálka je zhotovena z papíru stejné značky o plošné hmotnosti 160g/m². Přebal publikace, který po rozložení vytvoří z rubu plakátek 700 × 500 mm s motivem z velkoformátového plakátu, je tištěn oboustranně na tiskárně Smartcolor CJV150/75 (Mimaki based) na lesklý natíraný papír o plošné hmotnosti 120g/m². Plakáty jsou tištěny na HP ColorJet na standardní natíraný papír HP.

3.23
výroba, materiál a vazba

Jako vazba byla zvolena netradiční šitá měkká vazba s otevřeným hřbetem (preference snadného otevírání dvoustran). V název se u tohoto hybridního typu nepodařilo zjistit. Přebal má po rozložení funkci plakátu ze sekce dům o poloviční ploše.

Výtisky knihy a plakáty budou jednak zčásti odevzdány na Městský úřad v Manětíně, a zčásti deponovány v Hrádku v budově kulturního domu. Budou tedy k dispozici všem, kteří informace k obci, která se kdysi jmenovala Ratka hledají, a podobně jako autor je skoro nikde nemůžou najít. Dělal jsem to pro ně.

4.
účel

literatura

Bohatcová, Mirjam a kol. Česká kniha v proměnách staletí. Praha, Panorama, 1990. ISBN 8070381310

Castleman, Riva. A Century of Artists Books. New York, Museum of Modern Art, 1994. ISBN 0810961245

Sutnar, Ladislav. Design in Action, Zurich: Lars Müller Publishers, reprint, 2015 (orig. 1961)

Pešík, František: Dějiny starobylé obce Brdo u Manětína. Sepsal František PEŠÍK, Brdo: vlastním nákladem 2005.

Bukačová, Irena, Fák, Jiří: Paměť krajiny. Soupis drobných památek Manětínsko-nečtinského regionu. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska pro Manětínsko-nečtinský mikroregion, 2006. ISBN 80-903165-6-5

Wonka, František: Doba zkoušek a naděje. deník děkana Františka Wonky z let 1938-1945. Manětín, Machart, 2010. ISBN 978-80-904318-6-7

Bukačová, Irena, Hus, Miroslav, Rom, Karel: Škoda lásky: Druhá světová válka na severním Plzeňsku (Kralovicko 1936 – 1946). Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska pro Manětínsko-nečtinský mikroregion, Machart, 2019. ISBN 978-80-87185-26-1

Doležal, Miloš: Čurda z Hlíny. Tři dokumentární povídky z protektorátu. Brno, Host 2019. ISBN 978-80-7577-803-1

Kolektiv: Heimatbuch des Kreises Luditz. München, Arbeitsgemeinschaft Heimatbuch Kreis Luditz, 1971.

Rožmberský P., Novobilský, M., Mikota P.: Josefa Milera Neznámé hrady severního Plzeňska. Edice Zapomenuté hrady, tvrze a místa, Plzeň 1999

Pleiner, Radomír, Rybová, Alena: Pravěké dějiny Čech, Praha, Academia, 1978.

Archiv Jiřího Kapra.

Archiv autora

5. použité zdroje

Waldhauser, Jiří: Manětín-Hrádek - pohřebiště. dostupné online: <https://www.boiohaemum.cz/keltove/7-lokality-nalezky-keltu/4227-manetin-hradek-pohrebiste>. [cit. 18.7. 2022]

Václavík, Václav: Vzpomínky na Mauthausen, nepublikováno, dostupné online: <https://www.fronta.cz/vaclavik-vzpominky-na-mauthausen-1>, [cit. 18.7. 2022]

Padlí z Hrádku. Denkmalsprojekt.org, dostupné online: http://www.denkmalsprojekt.org/2014/ratka-hradek_bz-karlovy-vary_cz_heimatbuch.html [cit. 18.7. 2022]

Jmenný seznam osob odměněných za pomoc při dopadení vrahů Heydricha. dostupné online: <http://nassmer.blogspot.com/2012/06/jmenny-seznam-osob-odmene-nych-za-pomoc.html#more> [cit. 18.7. 2022]

Hruška, Emil: Karel Čurda a jeho krvavé peníze, dostupné online: <http://www.obrys-kmen.cz/index.php/rocnik-2018/239-34-2018-22-srpna-2018/2460-karel-curda-a-jeho-krvave-penize> [cit. 18.7. 2022]

Matušková, Martina: Národní jednota pošumavská – místní odbor Hrádek (1933) 1935–1938. Plasy: Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích 2011. dostupné online: <https://inventare.cz/soap-ps/ap0244> [cit. 18. 7. 2022]

Flanderková, Jitka: Archiv obce Hrádek (1839) 1901–1945 (1947). Plasy: Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích 2019. dostupné online: https://www.inventare.cz/pdf/soap-ps/soap-ps_ap0376_01385_ao-hradek.pdf [cit. 18. 7. 2022]

Němečková, Eva: Archiv města Manětín 1381–1945 (1949). Plasy: Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích 2017. dostupné online: https://www.inventare.cz/pdf/soap-ps/soap-ps_ap0351_00427_am-manetin.pdf [cit. 18. 7. 2022]

Stegurová, Karolína: „Rozhodovali se jinak...“ Chování československých parašutistů zatčených na území Protektorátu v letech 1941- 1943. 2012. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin. Vedoucí práce Čechurová, Jana. dostupné online: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/46574>. [cit. 18. 7. 2022]

Pavlis, Daniel. Komparace mediálních agend atentátů na Reinharda Heydricha a Adolfa Hitlera. 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Končelík, Jakub. dostupné online: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/26904>. [cit. 18. 7. 2022]

Koura, Petr: Smudkova aféra v kontextu nacistické okupační politiky. in Dílčák, informační zpravodaj obecního úřadu Díly, č. 3 /2009, září 2009. dostupné online: <https://www.obec-dily.cz/aktualne/zpravodaj/?page=all>. [cit. 18. 7. 2022]

Wonka, František: Obsazení Hrádku 1938 (Výpisky z deníku manětínského děkana dp. Pátera Františka Wonky), dostupné online: <https://protestant.evangelnet.cz/pros-cipta-82003>. [cit. 18. 7. 2022]

www.manetin.cz
www.myheritage.cz
www.wikipedia.org

www.grillitype.com
ags.cuzk.cz/archiv/

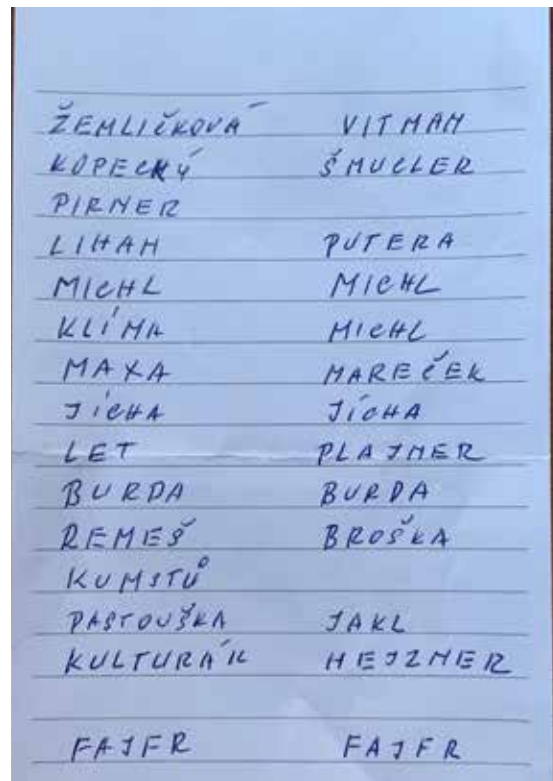
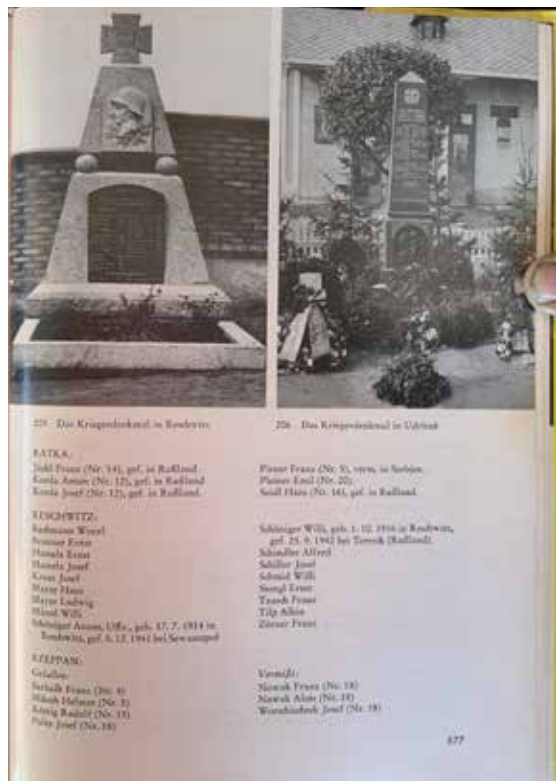
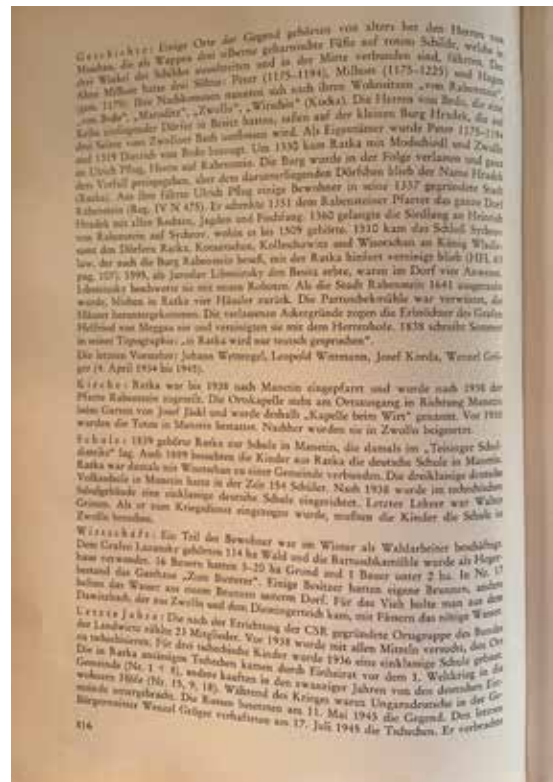
6. resumé

Ratka / Hrádek, visual chronicle of the place is an attempt to restore and preserve valuable historic and personal information concerning a little village, in western Bohemian region, today named Hrádek, in the form of author's book.

The informations about the past of Hrádek (then Ratka), population 21, are scattered in several state archives, private collections, some fragments are part of other chronicles, some fragments are in books that are long time out of print. This project collects the basic informations about former life in mixed Czech-German region on the border of Sudetenland. It records tracks of history, tragic events before wwll, and provide some knowledge about local cultural monuments.

7. seznam vyobrazení

1. hlavní zdroj informací: Pešík, František: Dějiny starobylé obce Brdo u Manětína.
2. druhý důležitý zdroj informací: Kolektiv: Heimatbuch des Kreises Luditz. München, Arbeitsgemeinschaft Heimatbuch Kreis Luditz, 1971. + sousedův vlastnoruční seznam současných a předválečných obyvatel podle domů
3. autorské dokumentární a ilustrační fotografie
4. portréty místních
5. mapa blízkého okolí Hrádku
6. redesign erbů šlechty z manětíského a rabštejnského regionu.
7. nákresy štítů zachovalých hrádeckých budov
8. digitální frotáže lokálních písem a letopočtů
9. typická struktura publikace: předěl > mapa > textová obsahová strana.
10. variabilita sloupcového rozložení
11. nápis převzatý na titul. tzv. císařský otisk katastrální mapy.
ags.cuzk.cz/archiv/ [cit. 18.7. 2022]
12. písmová rodina GT America. Grilli Type Foundry.
grillitype.com/ [cit. 18.7. 2022]
13. plakát podle kapitoly dům
14. plakát podle kapitoly úcta

příloha 2.

druhý důležitý zdroj informací: Kolektiv: Heimatbuch des Kreises Luditz. München, Arbeitsgemeinschaft Heimatbuch Kreis Luditz, 1971. dole vlevo je sousedův vlastnoruční seznam současných a předválečných obyvatel podle domů. toto byly podklady než přišla literatura z Německa.

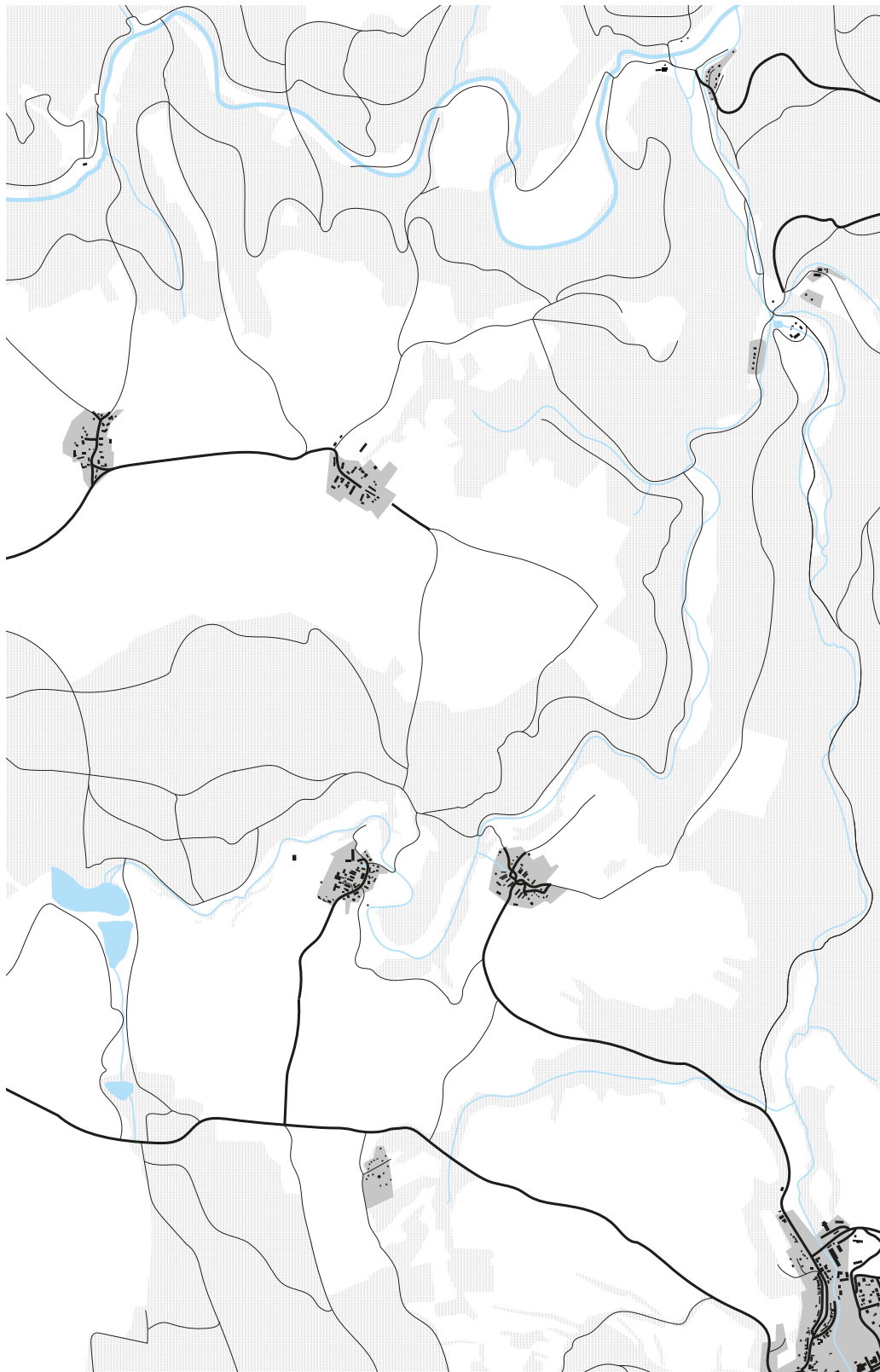
příloha 3.
autorské dokumentární a ilustrační fotografie

e

příloha 4.
portréty místních

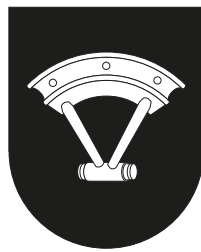
příloha 5.
mapa blízkého okolí Hrádku. otočeno o 90°. Je slepá, Legenda se vysazovala v montážní aplikaci.
vlevo dole cíp Manětína, nahoře tok Střely

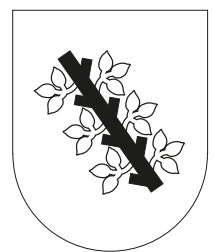
Johanité

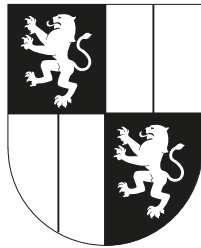
Lažanští z Bukové

páni z Brda

Pluhové z Rabštejna

Mladší z Rabštejna

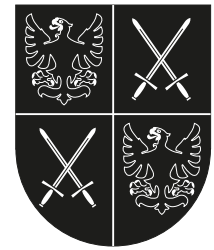
Švambergové ze Švamberka

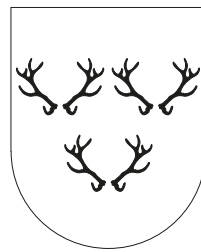
Hrobčičtí z Hrobčic

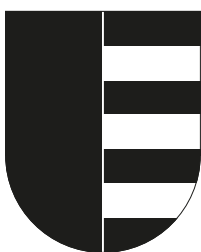
Roupovští z Roupova

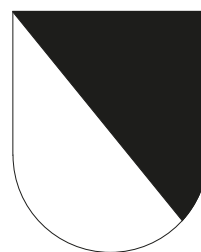
Seilern - Aspang

Gutštejn

Černín z Chudenic

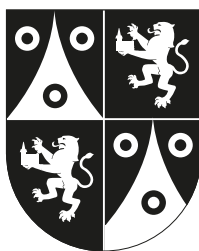
Krajířové z Krajku

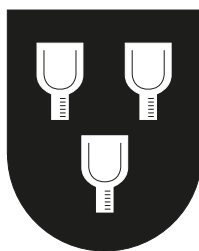
Mitrovští z Mitrovic a Nemyšle

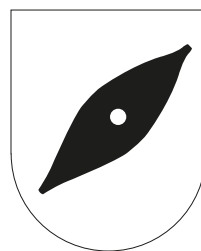
Libštejnský z Kolovrat

Šlíkové z Holiče

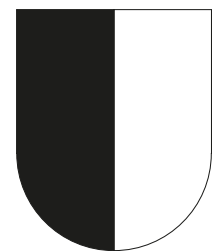
1631 Helfried z Meggau

1428 Calta z Kamenné Hory

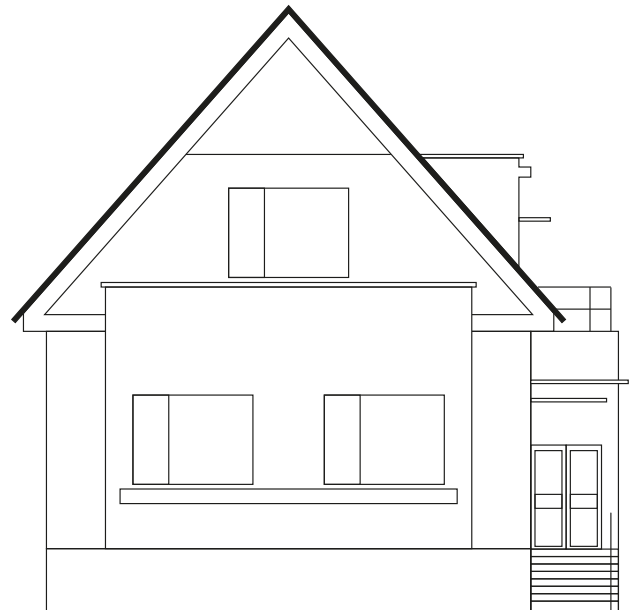
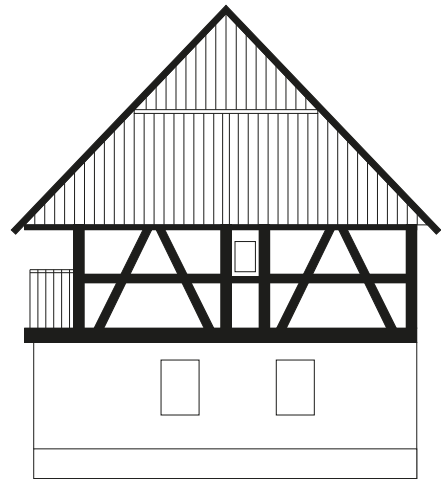
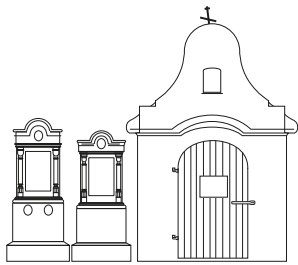
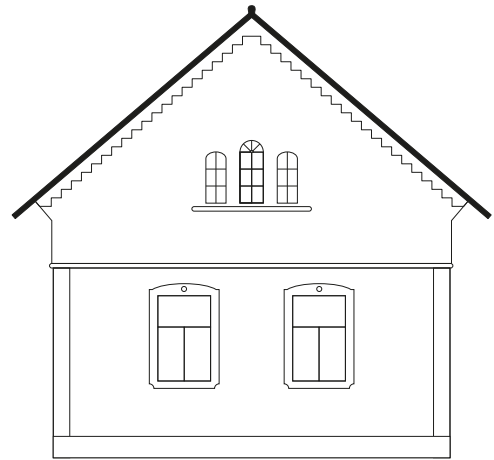
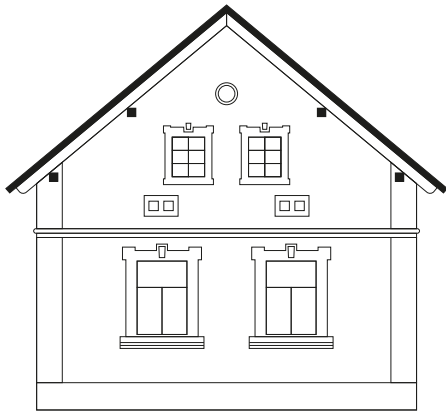

Pöttingové z Persingu

z hořovic

příloha 6.
redesign erbů šlechty z manětíského a rabštejnského regionu. vlevo nahoře znak města Manětína.

příloha 7.
náčrty štítů zachovalých hrádeckých budov

1819

ABCDEFGHIJ
KKLMNOOQ
PRSSSTUVXX
YYZ

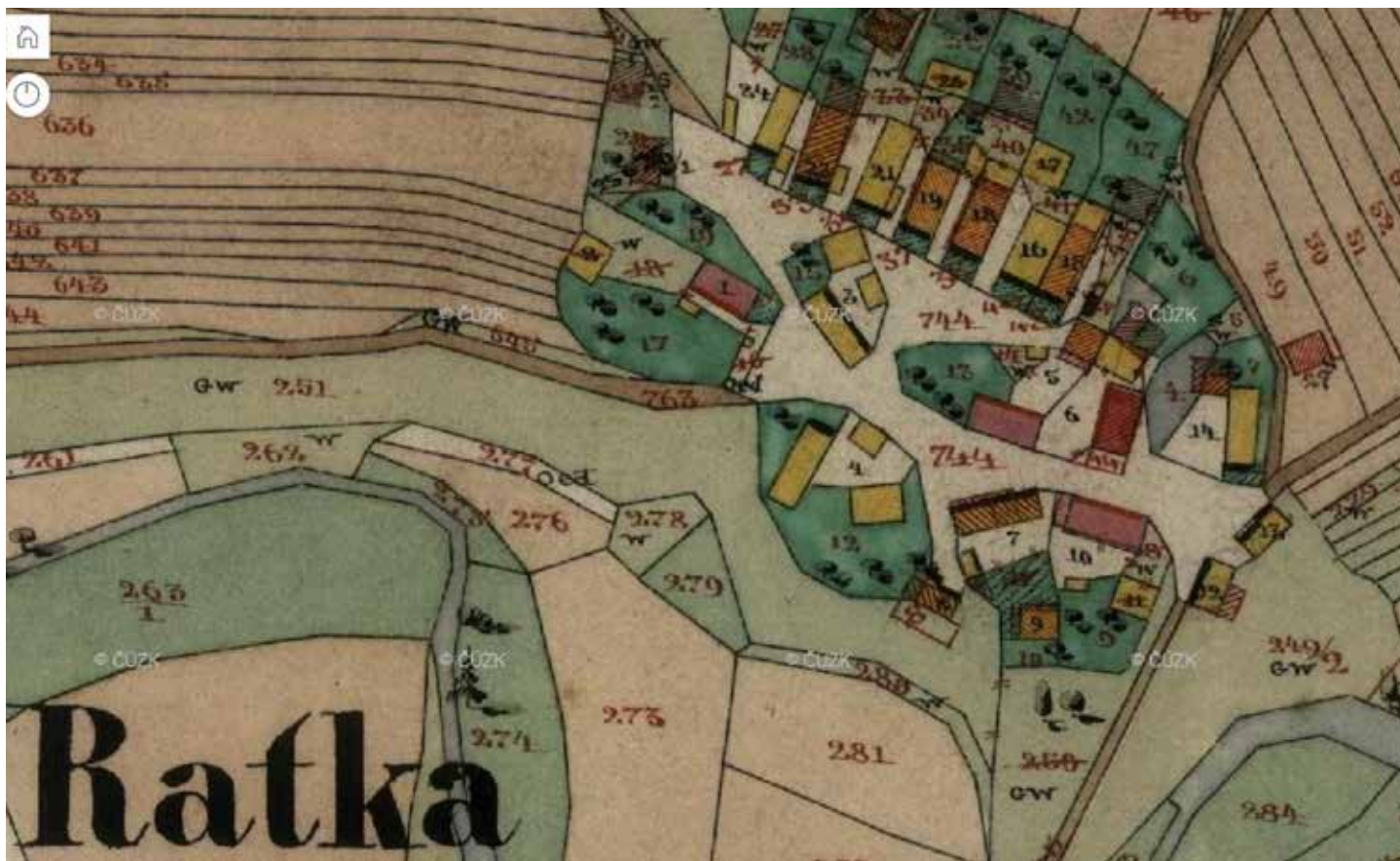

1918 1887 1908

AABBCDEFG
HIIJKLMNNOO
PRSSSTVVXXYYZ

1773

příloha 11.

nápis převzatý na titul. tzv. císařský otisk katastrální mapy. ags.cuzk.cz/archiv/ [cit. 18.7. 2022]

Ultra Light Italic

Thin Italic

Light Italic

Regular Italic

Medium Italic

Bold Italic

Black Italic

Standard

Ultra Light Italic

Thin Italic

Light Italic

Regular Italic

Medium Italic

Bold Italic

Black Italic

Ultra Light Italic

Thin Italic

Light Italic

Regular Italic

Medium Italic

Bold Italic

Black Italic

Extended

Ultra Light Italic

Thin Italic

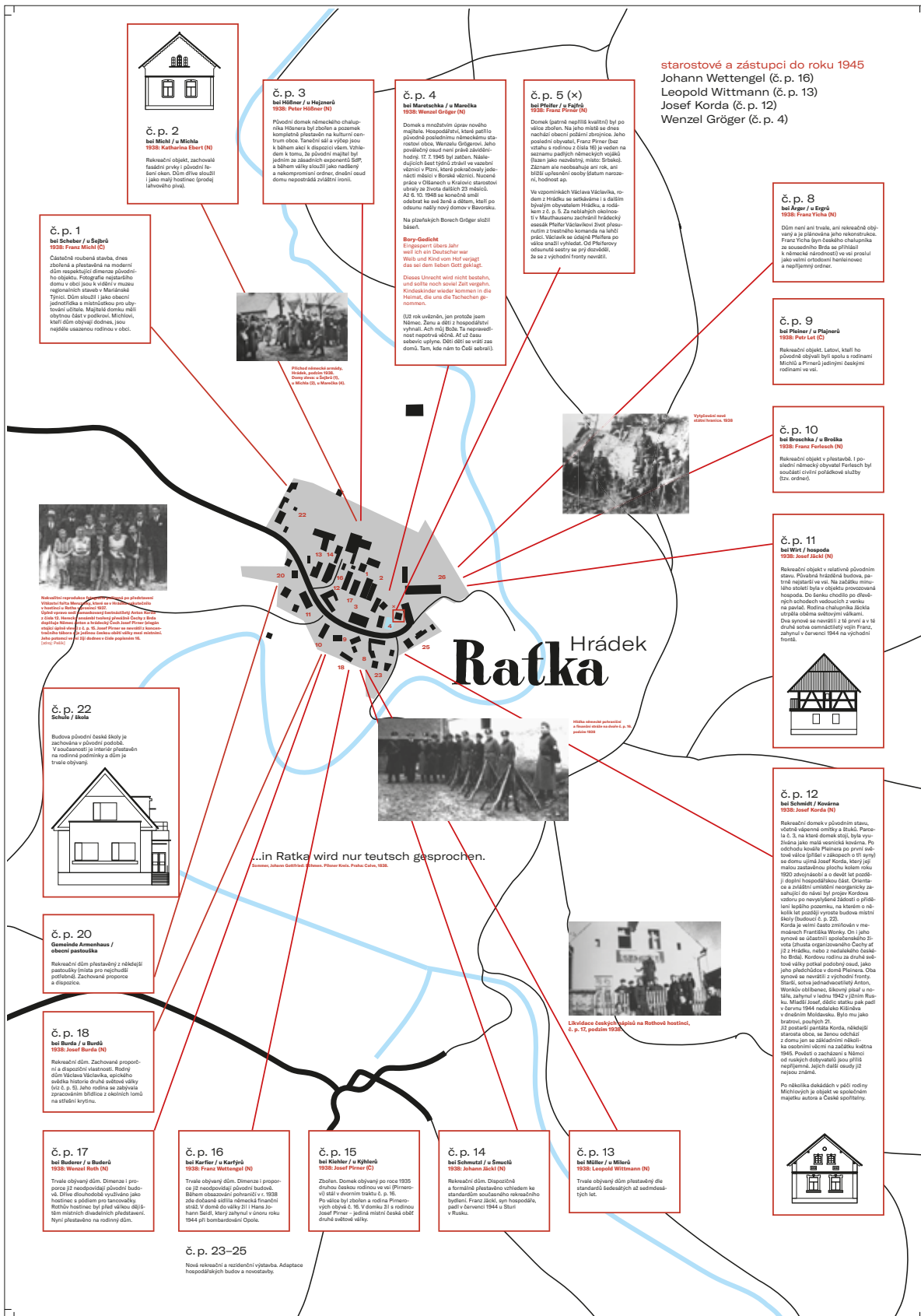
Light Italic

Regular Italic

Medium Italic

Bold Italic

Black Italic

starostové a zástupci do roku 1945

- Johann Wettengel (č. p. 16)
- Leopold Wittmann (č. p. 13)
- Josef Korda (č. p. 12)
- Wenzel Gröger (č. p. 4)

č. p. 2
bei Michl / u Michla

1938: Katharina Ebert (N)
Rekreční objekt, zachovalé fasádní prvky (původní řešení obě). Dříví dříve sloužilo jako malý hostinec (prodej lahveho vína).

č. p. 1
bei Scheber / u Šejbrů

1938: Franz Michl (C)
Částečně upravená státnice, dnes zbudovaná a přestavěná na moderní dům odpovídající dimenzám původního objektu. Fotografie rekonstrukce domu v době jeho výstavby v muzeu regionálních stávek v Mariánské Týnici. Dříví slouží i jako obědová jednostolka a místníku pro ubytování učitelů. Místní důmová mládež obvykle dšat v postkrovi. Míchloví, kteří dříve obývali domov, jsou nejdle usazenou rodinou v obci.

Přívěsok obecního úřadu, hradek, povrch 1938. Dřevěná stavba u č. p. 1, Michla 25, u Marušky 16.

č. p. 4
bei Maruschka / u Marušky

1938: Wenzel Gröger (N)
Domek s mezinárodním spáním rozlehlá majetka. Hospodářství, které patřilo původně židovskému národnému starostovi obce, Wenzelu Grögerovi. Jeho poměrně nová není právě zbudována. Hledající sestřina příbuzní ve vztahu k němu v roce 1938, které pokračovaly jednatelství v domě v domě. Nuceně práce v Orlanách u Královce zastavovaly až v roce dalších 20 měsíců. Až v 10. 1948 se konečně své odboje ke své ženě a dětem, kteří po odboje našly nový domov v Bavoru. Na ptačích Borech Gröger stáli bsdě.

Bery-Gediche
Eingepflichtet übers Jahr weil ich ein Deutscher war. Weib und Kind vom Hof weigert das sei dem lieben Gott gesagt.
Dieses Urrecht wird nicht beachtet, und sollte noch sein! Zitiert von: Kinokinder und wider kommen in die Heimat, die uns die Tschachen genoms.
[UZ rok uvažován, jen protože jsem Němec. Žena a děti z hospodářství vyhnali. Ach, Bore. To neprospělo. Neoprávněnost nepoprvé vědom. Až až času zabavte uplynul. Dělá obě se vrát zas domů. Tam, kde nám to Čáci sebrali].

č. p. 5 (x)
bei Pfeifer / u Pajřů

1938: Franz Pfeifer (N)
Domek (patrně nepřítel kvartln) byl po více zhořen. Na jeho místě se dnes nachází obecní podání zbudována, jeho poslední obyvatel, Franz Pfeifer bez vztahu k rodině z č. p. 10 se vedle na seznamu padlých námečských vojáků (Pfeifer jako nezodpovědný místo Stráskad). Záznam ale neobsahuje ani rok, ani žádné upřesnění osoby (štatim narazil, hodnost ap.

Ve vzpomínkách Václava Václavka, roden z Hrádku se setkáváme i s dalšími bývalými obyvateli Hrádku, a rodinně z č. p. 8. Za náhodných okolností v Mauhausovu zachránili tradičky esakář Pfeifer Václavovi. Zhoř přelunil z trestného komanda na lákadl prát. Václav se údajně Pfeifera po více snazil vyhledat. Oč Pfeifera vydatému sestry se při dozvědí. Za se z vypořádání teny nevstát.

č. p. 8
bei Ager / u Ergů

1938: Franz Vicha (N)
Dům není ani trvalý, ani rekonstruovaný a je patrně jako nekonečně. Franz Vicha byl český chalupník a současně byl se svým příjmem k německé národnosti ve ves proslul jako velmi odhodlaný hejtmanců a nepříjemný odnět.

č. p. 9
bei Pfeifer / u Pajřů

1938: Petr Let (C)
Rekreční objekt. Letoví, kteří ho původně obývali byli spojenci rodinami Míchlovi a Pfeiferovi jednými českými rodinami ve vsi.

č. p. 10
bei Breschka / u Bročka

1938: Franz Ferlesch (N)
Rekreční objekt v přestavbě. I po starostu německý obyvatel Ferlesch byl součástí civilní poštovní služby (tzv. ordn).

č. p. 11
bei Wirt / hospoda

1938: Josef Jäckl (N)
Rekreční objekt v relativně původním stavu. Původně tradiční budova, ale trvá existovat ve vsi. Na začátku míru, jeho státní byla v objektu ekonomická hospoda. Dle sestry chodilo po převládání českých vojáků z vojny na parobk. Rodina chalupníka utvářila občana zastávajícího vlnku. Dva synové se nevrátili i z té první a z té druhé světa. Smrtelně seje syni Franz zahynul v červenci 1944 na východní frontě.

č. p. 12
bei Schmidt / Kovárna

1938: Josef Korda (N)
Rekonstruovaný domov v původním stavu, včetně vnitřní omítky a stropů. Páncova č. 3. Na konci armády byla byla židovská jako malá venkovská škola. Po odboji domov Pfeifera po první světové válce (přítel v zákepnosti o té syn) se domov uplně Josef Korda, který její malou zastávkou přechu kolem roku 1930 zbudován a o deset let později doplnil hospodářskou část. Odravce a zvládní umělníci neorganicky zasahující do stěny byl projev Kordova vztahu po nevyřešené záležitosti o přiblížení legálního pozemku, na kterém o několik let později vytvořila budova mástrů stáky (budovč. č. p. 25). Korda je velmi často zmínován v memoárech Františka Wokosy. Oni jako synové se účastnili společenského života družstva regionálního Čechy od Jil z Hrádku, nebo z nezávislého českého Bratři. Kordova rodina na státní odstavky potkal podobný stády, jako jeho předchůdci v domě Pfeifera. Oba synové se nevrátili z východní fronty. Starší, svého jezebně-úspěšný Antan. Wokosy odlišovan, šikovný písal i u rodině. Zahynul v srpnu 1942 v Jitřině Ratku. Mladší Josef, dříve státní pak pal v červnu 1944 náhodou Kordova v úrodním Mělnácku. Bylo im jako bratřov, poslyhčt 21. Již později partisa Korda, někdy státní starost obce, se Janou odcházel z domov jen se zadržovanými náklady na osobní věci na začátku války 1945. Počeski o zachování a Němci od nastupích zbudování jsou příliš nepřátelství. Jejich další osudy již nejsou známy.

Po několika dekádách v péči rodiny Míchlových je objekt ve společenství majetku autora a České společnosti.

č. p. 22
Schule / škola

Budova původně česká škola je zachována v původní podobě. V zachování je intenzí přetvářen na rodinná podmínky a dům je trvale obývaný.

č. p. 20
Gemeinde Ammenhaus / obecní pastouška

Rekreční dům přestavěn z několika pastoučků sloužící pro turistické potřebné. Zachování proporce a dispozice.

č. p. 18
bei Burda / u Burdů

1938: Josef Burda (N)
Rekreční dům. Zachovalé proporce a dispozice vnitřnosti. Rodný dům Václava Václavka, epického zákeřka historie dříve zrodila vlnky (viz č. p. 8). Jeho rodina se zabývala zpracováním dřívka z odělních lomů na střešní krytinu.

č. p. 17
bei Budner / u Budněrů

1938: Wenzel Roth (N)
Trvale obývaný dům. Dimenze i proporce z hospodářské původní budovy. Dříve dispozičně vyzdobeno jako hostinec a podoben pro turistické. Rothův hostinec byl před válkou objektiv místních dřevěných přístřešků. Nyní přestavěn na rodinný dům.

č. p. 16
bei Karlier / u Karřů

1938: Franz Wettengel (N)
Trvale obývaný dům. Dimenze i proporce z hospodářské původní budovy. Během obsazení potrvančí v 1938 zhoř dožádná státní námečská hradební stěna. V domě do války žil i Hana Johani Štádl, který zahynul v červnu roku 1944 při bombardování Opolce.

č. p. 15
bei Kishler / u Křihorů

1938: Josef Přemr (C)
Zhořen. Domek obývaný po roce 1935 druhou českou rodinou ve vsi (Přemr) stál v ovládnutí č. p. 16. Po válce byl zhořen a rodina Přemrových obývala č. 16. V domku žil s rodinou Josef Přemr - jediná mladá dívka od druhé světové války.

č. p. 14
bei Schmutz / u Šmudčů

1938: Johana Jäckl (N)
Rekreční dům. Dispoziční a formální převzetím vzhledem ke státním soukromému námečskému budovci. Franz Jäckl, syn hospodáře, padl v červenci 1944 u Sturi v Rusku.

č. p. 13
bei Müller / u Milarů

1938: Leopold Wittmann (N)
Trvale obývaný dům přestavěný dle státních žadavkůch až sedemdesátých let.

č. p. 23-25

Nová vesnice a zastavění výtavba. Adaptace hospodářských budov a novostavby.

příloha 13.
plakát podle kapitoly dům

1 Kaple Sv. Jana Nepomuckého

Kaplička Jana Nepomuckého je vlastně mšeďí ochrannou stavbou nad barokní sochou Jana Nepomuckého, která je datována do roku 1773. Kaple vznikla zřejmě na počátku 19. století, historické prameny velmi kaple nedávají. Brdo vedlejší v majetku obce a stála na jejím paměti. Původně byla stavební kaplí, tedy zřejmě vytkem, který byl časem přeměněn na tzv. „hruškovou“ kapličku s malým vstřevním průhledem. O této kapli máme již informace: „Již cca 20. Mandriňna do Brda stojí v místech, kde obdává cestu za sílnice do polí na lové straně cesty kaplička s polostavovým štítom. Počítá ji si obyvatel obce.“ Kamenná socha Jana Nepomuckého lidového kamenného podstavce, nepatřícího tradiční ikonografické schéma, je datována časovým rámcem na okolo 1800. Dílo je anonymní práce, další údaje je na podstavci, kde najdeme monogram TM a rok 1773. Nad vchodem se vykláná železná umělecká soška P. Marie s jezuitem. Na plátní mozaikou MARIE.

1773

A A B B C C D D E E F F G G
H H I I J J K K L L M M N N O O
P P R R S S T T V V X X Y Y Z Z

3 Kaple Nejsvětější Trojice

Do historie kaple vstupují pod řadou jmen, jednak podle zapřísahání, jinde podle zasvěcení. Tak jako u všech zpodobněných světců je třeba předpokládat, že stavební kaple měla také své původní majitele. Mandriňný ovšem náboženských památek u charakterizuje jako stavební zálibou kapli, vstoupil na obecním pozemku v místě, kde se říká „U šaštíka“. Rok postavení uveden v písemných pramenech není, pouze se zmiňuje, že je nechal postavit sedláček z ob. 1. jména Vojtěch Vlachvík. Na kapli nebyl žádné nápisu uvěřit si o vzácnosti její stav byl charakterizován jako „profanován“. Další informace o stavbě jako kapli Nejsvětější Trojice, zvanou „Na strání“, nebo také jako „kaple obřadní“. Byla postavena na stavení parcely č. 26, vyhraněná z části roka parcely č. 422 moudrým Tomášem Vlachvíkem a Marií, rozené Malavové z Brda, čp. 1. U stávkou 1887 je možné považovat za rok jejího postavení. Po půl století 20. století je charakterizována jako stavební z čehol, orientovaná a hruškovitá. V níse Brda byla vytkem kapli Marie Svatohorské, vstoupil tam byl uveden rok 1887. Dvalet měla obdává mšeď. Na stěně však obřad Nejsvětější Trojice (obřad Bůh Otce, Syn a Duch svatý).

1887

5 Kaple Sv. Jana

Kaple je přístavěná k domku čp. 7 (na fassádě) v obci Kotaněd. V mápěch není v zástavbě obce zvyknele nebo zakřivená. Na domě čp. 7 bývala domovní kaplička na jiho straně nároží s nápisem na podstavci: „OBRA / PRRO NOBIS / S / IOHANNES / IHS / 1898“ v níž stála kamenná socha Jana Nepomuckého, 82 cm vysoká.

Vyklenková kaplička z 19. století na sílnice přístavěná k domku čp. 7. Podstavce tvoří kamenná deska o rozměrech 20 x 10 x 15 cm. Na ní stojí otřepý zlatý sokl s 19 x 12 x 48 cm na vánočnou nápisovou lízu vytké kamennou deskou. Vnitř je kryt kamennou profilovanou deskou. Na nároží umístěna vnitř vytklená kaplička z pískovce o rozměrech 120 x 80 x 52 cm. Níže zakřivená kamenným podstavcem, kaměra opatřena modrým nádobem a hruškami, stříška sedlová z patřných tabek.

1819

A B C D E F G H I J
K K L M N O O Q
P R S S T T U V V X X
Y Y Z Z

7 Jirkovic kříž

Zvaný také Dávkou. Stojí 1 km západně od Hrádek, při lové straně sílnice ve směru Strouhy - Mandriň, v obci na ochranné katastrální obci Brda a Hrádek.

Na hranicích Brda a Hrádek (v místě za U. 181 Kříž) meščí postavení Josef Hlou, syn sedláka z Brda č. 10 (1809) kříž s postavením Kristem, časem nym v kamenné, bez nápisu. V roce 1859 byl vytkem administrativně křesťovské karmou. Kříž stojí na okrají roka č. parc. 202. V roce 1883 na syn Hlouova nástupce Vojtěcha Jirky z Brda č. 10, Marie Jirky přiběhla s křížem do Hrádku čp. 8. a dostal kromě jiných pozemků i kříž č. parc. 202. Ten přeladil kříž do majetku nových vlastníků a ti pak o něj pečovali. První se začalo říkat „Jirkovic kříž“. Označení „U Jiří kříž“.

Hraní kříž kříž je vidět na fotografii hraní zábrzy z roku 1939. Kříž hra- níc, rozděleno dle lína mezi katastry Hrádek a Brdo, definoval.

1908

4 Kříž pro Václavika

10. srpni 1908 byl slev na území v Zatešce (nad Josef Václavík z Brda čp. 1 (paroc. 22) č. 1883, syn Tomáše Václavíka a Marie, rozn. Malavové. Súd nadstavce náhodou na svahu ukázan a zastavil se. Původní směr dle matry, zřejmě sála do zábrzy s ochrannou kósti lebných a pravě kamenný mšeď. Směr náhodá, mšeď. Mšeď lidem se tradoval, že byl zastaven zaměřením parství z mandriňské strany. Zdáne jány. Josef Václavík při chodí západě tvorit na hranice rova. Kříž byl v poslední době zrekonstruován. Za pozornost mši. Za obci Brdo je státní státní vysoké množství mšeď, kdy se nadstavce svojí dřívou lovou zbrani směřatě zraní na hlavě.

1908

6 Kaple a pomníky

Kaplička
Její mála stavba je spojena se zahradou statku č. 11. Sídí kapličky je barokní, a malá vytkem bývala socha Jana Nepomuckého. Uvnitř býval oběť a socha Panny Marie Lourdeské.
Kaple byla opravena v 90. letech 20. století. Stavba z přelomu 18. a 19. století, na nároží obecním podstavcem (225 x 200 cm), je vytkem a usadit. Obdává chob a jednokřížový dmi (dmi) je zakřivená, směr nad ním segmentově vytkem a štít je vytkem do vysokého oblouku. Stříška vytkem, štítová plocha oplochohous páskem. Uvnitř státně kaměra. V interiéru je na stěně zobra- ný nad křáčkem v zasklené šálíce Panna Maria Svatohorská a sála obřad Nejs. Trojice - lidem na plátně, barokní a velkonoční rajská (mšni název pro hruškov).

6 Kaple a pomníky

Pomníčky
Vnitř kapličky se nachází dva pomníčky padlým z první světové války. Státně desky s národním rámcem byly hruškov státně ná. Levý pomník padlým obyvatelom 2. a. 1. a nápisem státně, se aronem Václav a Antonín Jákovi nádi hruš v nápis- tské zemi. „Graf in der Ferne. Liebe Soh- na in Ferndeserte. Das ist Ferne ein großer Schmerz. Mein Gott der Herr nicht Trübe- wale, neigert weit gar der Eltern Herz.“ (je- klad) hruš v dál. Mým synům v nepřátel- stské zemi. Býka by vnitř velká božost, když Graf Bůh nádi státně, zhytno by jistě sro- mšob.
Druhý pomník byl vnitř 3 padlým syn- om Antonínem, Josefem a Aloisem z ope- ny Plánek z čp. 12. „Ratsch tritt der Tod dem Menschen an, vollendet was die Her- ze Bohn, vollendet das, was Du geschafft in

Hrádek

6

Brdo

3

2

5

Vysočany

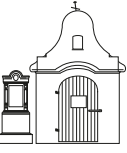
2

2 Kříž pro Blažeje

V brdáckém údolí u cesty proti zatrávno- vanému „přístav“ byl postaven na paměť smrti Jana Blažeje Jirky z Brda č. 10. Lidem říkali „Bláškův“. Zastavil se nadstavce náhodou dne 4. května 1908 v věku 26 let. Marie Čihová z brdáckého čp. 9 sála u cesty vpravo. Bláškův sál stál si se psím na lov. Podstavci, projevě několik sála a státní do stěny. Za čeholí patřila sála. Marie Čihová měla se ho, že Bláškův náco zastavil. Když se nevěřil domi, šli ho hledat. Orientovali se podle vytké pta, který klad u zemělně. Přiveli ho domi volným potahem. Pod kamen v místech navěšil cestu státní obdávky kříž, který časem padl. Prode státně postavení kříž nechal oborovt po několika letech Anna Malavová z Brda č. 3. z mandriňským kamenným Blášků. Pro větší ochrannu od odstavci byl na kříž vytkem naspřávný letopočet 1918.

1918

Jugendstilische Jugendkraft. Und doch wie stolz, wie reich das Leben für Vaterland dargeboten. Bereinigt zu diesem Dasein sind nur Eltern und Brüder.“ (Rychle přitá- sál k životu, obdávna byla křáčk post, skánelo to, dcho jsi dospěl i mšeď seba- stá sála. A jak přede 1918. Těba a bohaté štít štít pro svou vstát. K tomu pomníku mají pravo pouze nábo a bratři).

příloha 14. plakát podle kapitoly úcta